

Спільник Л. А.

гр. МР-7 (СП)

Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Науковий керівник – к.е.н., доцент Саламін О. С.

АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ ВЕЛИКИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУР

Проблеми розвитку аграрного сектору економіки в умовах поширення великих структур холдингового типу є одними з найважливіших та актуальними на сьогодні. В більшості праць, присвячених цьому питанню переважає критика існуючої системи та сутності агрохолдингів як організаційної форми великотоварного виробництва у вітчизняному агробізнесі.

Розвиток монополізму на ринку оренди землі та монополізація ринку сільськогосподарської продукції внаслідок надмірної концентрації земельних ресурсів в одних руках призвели до появи таких форм господарювання, які виробляють обмежений, економічно вигідний асортимент продукції, що в свою чергу посилює проблему з виробництва соціально необхідних товарів. Така тенденція спостерігається з 2007 року, коли в Україні було зареєстровано 18 агрохолдингів, що мали землі у користуванні загальною площею 1700 тис. га. У 2010 році в Україні налічувалося вже понад 50 агрохолдингів з загальною площею землі у користуванні 6000 тис. га.[1]. Розмір земельного банку холдингів та їхня кількість в Україні з кожним роком зростає. У 2017 році сто найбільших агрохолдингів обробляє близько 15% сільськогосподарських земель [2].

Застосування новітніх технологій, потужної високопродуктивної техніки, яка використовується в таких господарствах дозволило збільшити обсяги виробництва, якості виготовленої продукції. Проте концентрація землі агрохолдингами шляхом витіснення з ринку малих та середніх за розміром форм господарювання призвела до появи ряду проблем, які з кожним роком загострюються і стають все актуальнішими. В першу чергу це проблеми безробіття. Для обробки величезних площ агрохолдинги використовують надсучасне обладнання, яке не потребує залучення великої кількості робочої сили, що в свою чергу ще більше загострює соціальні проблеми, підштовхуючи сільське населення до вимушеної міграції та масового безробіття. Малі та середні за розмірами сільськогосподарські підприємства, будучи неспроможними конкурувати з величезними латифундіями, через несформованість інфраструктури ринку, неспроможність забезпечити виробництво механізованими засобами виробництва, перетворюються на дуже малі господарства, які в основному забезпечують лише власну потребу в сільськогосподарській продукції її власників. Тільки надлишки продукції можуть збуватися.

Агрохолдинги, обробляючи величезні площі земель, які є в оренді, не зацікавлені у збереженні родючості ґрунтів, що призводить до їх виснаження. Окрім того відмічається переважний розвиток галузі рослинництва, яка через вищий рівень рентабельності виробництва, є більш привабливою для великого бізнесу, вирощується обмежений асортимент продукції.

Діяльність агрохолдингів в сучасних умовах господарювання носить суперечливий характер. Концентрація великого капіталу та землі в одних руках призвела до неможливості дрібним та середнім товаровиробникам здійснювати виробництво та конкурувати на ринку, що в свою чергу посилює соціальні проблеми на селі. З іншої сторони, діяльність агрохолдингів створила умови для застосування новітніх технологій та матеріально-технічної бази у сільськогосподарському виробництві, можливість здійснювати контроль якості виготовленої продукції.

1. Андрійчук В.Г. Агрпромилові формування нового типу в контексті стратегії розвитку вітчизняного сільського господарства / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2013. – №1. – С.3 – 15.

2. В Україні з кожним роком зростає кількість агрохолдингів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-z-koznim-rokom-zrostaе-kilkist-agroholdingiv>

3. Дудар Т.Г. Оцінка потенціалу і ринкових позицій аграрних холдингів / Т.Г. Дудар // Економіка АПК. – 2011. – №11.-С. 84 – 90.